

ABZ Diervoeding sorteert voor op de toekomst “Een fusie uit kracht”

Tekst: Rob van Ginneken
Beeld: RVG en ABZ

ABZ Diervoeding houdt alle productielocaties van beide coöperaties aan. Links Nijkerk en rechts Eindhoven.

Sinds 1 januari opereren Arkervaart en Brameco-Zon onder de naam ABZ Diervoeding. Met deze fusie sorteren ze voor op de toekomst, want het mengvoerlandschap gaat in de toekomst flink veranderen. “Nu hadden we nog de keuze met wie we konden fuseren.”

Begin 2012 rammelde er een telefoon op het kantoor van mengvoerproducent Arkervaart. Het was iemand van Brameco-Zon, die vroeg of ze eens wilden praten over een samenwerking. Brameco-Zon had namelijk vanaf 2008 in alle stilte nagedacht over de toekomst van de mengvoermarkt en de positie van Brameco-Zon daarin. Vier jaar en twee marktonderzoeken later kwam de directie tot de conclusie dat in de toekomstige marktomstandigheden een samenwerking onontbeerlijk zou zijn. “En die samenwerking met een andere partij kon heel divers zijn. Maar ook een overname of een fusie kon aan de orde komen. We hebben het heel breed aangevlogen”, aldus Jan Minten, voormalig adjunct-directeur bij Brameco-Zon en tevens adjunct-directeur van de nieuw gevormde coöperatie ABZ Diervoeding.

Dat uiteindelijk Arkervaart benaderd werd, was

het gevolg van een onderzoek naar 8 mogelijke samenwerkingspartners. De mengvoerleverancier uit Nijkerk kwam daarbij als beste kandidaat naar voren.

En het moment dat Brameco-Zon contact opnam kwam Arkervaart niet verkeerd uit. Ook die coöperatie had geconcludeerd dat een bestendige mengvoerproducent moest opschalen. De partijen bleken elkaar snel gevonden te hebben en ook vanuit de leden was weinig weerstand. Afgelopen najaar ging respectievelijk 92 % en 100 % van de leden van Arkervaart en Brameco-Zon akkoord met het fusievoorstel. Na een paar drukke maanden opereren de fusiepartners sinds 1 januari jl. als ABZ Diervoeding.

Geen concurrenten

De vlotte afhandeling van de fusie kwam onder meer doordat beide coöperaties in veel opzichten op elkaar leken en geografisch gezien geen concurrenten van elkaar waren, aldus Minten en zijn collega adjunct-directeur Cor van Dijk, voormalig verkoopleider bij Arkervaart. Brameco-Zon had als werkgebied Midden-Brabant, Zeeland, de kop van Limburg

en delen van Gelderland. Arkervaart leverde voer in Gelderland, Overijssel, Utrecht, Flevoland en delen van Friesland en, in mindere mate, Noord-Brabant. “Arkervaart had alleen een positie in Brabant op het gebied van leghennen. Brameco-Zon was minder actief in deze sector, maar was zeer sterk in de vermeerderingssector in de pluimveehouderij op de Veluwe. Zo vulden onze assortimenten elkaar ook mooi aan”, blikt Van Dijk terug.

Omdat de bedrijven elkaar niet beconcurrerden had wellicht ook een verregaande samenwerking aan de orde kunnen zijn, waarbij beide bedrijven onder hun eigen naam verder konden gaan met behoud van de bedrijfs-cultuur. “Die optie is inderdaad ook besproken. Maar je wilt uiteindelijk ook kennis ontwikkelen en kennis is een intellectueel goed. Als er na verloop van tijd een verschil van inzicht ontstaat en overweegt uit elkaar te gaan, dan keert de verworven kennis mogelijk tegen je”, legt Minten de beweegredenen tot de fusie uit. Van Dijk vult aan: “Wij zijn voorstander van een efficiënte organisatie die snel en effectief is aan te sturen, vandaar de keuze voor een fusie. Duidelijk voor alle betrokkenen, personeel en

Cor van Dijk (l) en Jan Minten, beiden zijn adjunct-directeur van ABZ Diervoeding. Van Dijk houdt zich voornamelijk bezig met de varkenshouderij. Minten is verantwoordelijk voor de pluimveeafdeling.

leden. Ook uit het oogpunt van bedrijfscultuur is dit de beste keuze, tenslotte was er vanuit de leden weinig weerstand tegen de voorgenomen plannen.”

Van Dijk vervolgt: “Deze fusie is echt een fusie uit kracht. Er is niet gesneden in het arbeidsbestand, het assortiment is licht gewijzigd. De overlap in de codes is eruit gehaald en de codering is geüniformeerd. Dat betekent wel dat we veel voercodes hebben en in stand hebben gehouden. Misschien dat dat in de toekomst nog verandert, maar dat gebeurt alleen als dat in het voordeel van de klant is.”

Volgens beide adjunct-directeuren is ook sluiting van productielocaties niet aan de orde. ABZ Diervoeding heeft nu vijf productielocaties. Minten: “Dit aantal productielocaties geeft ons

de mogelijkheid om in te spelen op toekomstige veranderingen. Denk bijvoorbeeld aan gescheiden voerstromen bij herintroductie van diersoorten. Het risico van versleping moet uitgesloten worden, wat het beste lukt met meerdere productielocaties.”

Mengvoermarkt krimpt

Met de fusie anticipeert ABZ Diervoeding ook alvast op de toekomstige mengvoermarkt. Het bedrijf wil wel groeien, maar niet tegen elke prijs. De afgelopen 5 jaar heeft zowel Brameco-Zon als Arkervaart Twente een autonome groei gerealiseerd. Arkervaart steeg van 230.000 ton in 2007 naar 335.000 ton in 2012. De jaarproductie van Brameco-Zon kwam van 160.000 ton en sloot 2012 af op 220.000 ton mengvoer. Deze autonome groei wil ABZ

Diervoeding houden, al realiseren Minten en Van Dijk beiden dat het in de toekomst moeilijker gaat worden. “De mengvoermarkt is krimpende. De verwachting is dat de totale Nederlandse mengvoerproductie binnen enkele jaren onder de tien miljoen ton komt, terwijl we van de 13 miljoen ton afkomen”, aldus Van Dijk. Hij vervolgt: “De grootste daling wordt veroorzaakt door de varkenshouderij. Het afgelopen jaar is de mengvoeromzet in die sector met 7 % gedaald, terwijl de afzet in pluimvee en rundvee met 1 % is gestegen.” ABZ Diervoeding heeft als doelstelling geformuleerd om per sector jaarlijks iets meer te groeien dan dat de landelijke mengvoeromzet zich procentueel gezien ontwikkelt. “Maar in het geval van de varkenshouderij is stabiel blijven in een krimpende markt ook een vorm van groei”, concludeert Van Dijk.

Wat binnen de veehouderij wel groeit, is de afzet van enkelvoudige grondstoffen. “Die markt is het afgelopen jaar met 35-40 % gegroeid”, aldus Van Dijk. De toename van het gebruik van enkelvoudige grondstoffen is een gevolg van de schaalvergroting van de varkenshouderij en de bijbehorende professionalisering. Maar ondanks dat de varkenshouderij geprofessionaliseerd is, blijken de hedendaagse varkenshouders op het gebied van voersamenstellingen nog met veel vragen te kampen. “Het is onze taak om die specialistische kennis te leveren. Voor twee kleinere coöperaties is dat moeilijker dan voor één grote”, legt Van Dijk nog een beweegreden voor de fusie uit. Hij verklaart zich nader: “Voorheen werkten zowel Brameco-Zon als Arkervaart met kleine teams, waarbij de

nutritionist in het geval van Brameco-Zon ook nog nutritionist voor andere diergroepen was. ABZ Diervoeding heeft nu een schaal waarbij er gespecialiseerde teams van 8 tot 10 personen per diergroep geformeerd zijn.

Voorsorteren op de toekomst

De krimpende mengvoermarkt gaat ook zijn weerslag hebben op het producentenlandschap. Minten en Van Dijk zijn er beiden van overtuigd dat het aantal spelers op de markt flink gaat afnemen door fusies en overnames. Dat was voor beide partijen ook een reden om tot een fusie te komen. “Met 550.000 ton mengvoer staan we bovenin de groep met mengvoerleveranciers die achter de grote drie komen. Wij zijn voorlopig klaar voor de toekomst”, verwoordt Minten. Van Dijk: “Nu hadden we nog een keuze met wie we samen gingen. Met de blik gericht op de toekomst is schaalvergroting de beste keuze voor onze leden en voor onszelf.”

Bedrijfsprofiel ABZ Diervoeding

ABZ Diervoeding is een coöperatie ontstaan uit de coöperaties Brameco-Zon en Arkervaart. De combinatie heeft 5 productielocaties. In Eindhoven en Udenhout (Noord-Brabant) en in Nijkerk (Gelderland), Leusden (Utrecht) en Markelo (Overijssel).

Arkervaart zette voor de fusie jaarlijks 335.000 ton mengvoer om; 100.000 ton varkensvoer, 155.000 ton pluimveevoer en 80.000 ton rundveevoer. Brameco-Zon had een omzet 220.000 ton, onderverdeeld in 105.000 ton pluimveevoer, 85.000 ton varkensvoer en 30.000 ton rundveevoer. Gezamenlijk produceren ze ongeveer 550.000 ton mengvoer, wat zorgt voor geldomzet van 200 miljoen euro. Het ledenbestand beslaat 1.300 leden, waarvan een derde varkenshouders is.

Bij ABZ Diervoeding werken nu 150 personeelsleden. Van elke coöperatie komen er 75 af. Arkervaart draaide weliswaar wat meer omzet, maar Brameco-Zon telde ook nog drie Boerenbondwinkels. Deze zijn ook bij ABZ Diervoeding ondergebracht.